

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 250. večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din.

Rokopisi se ne vračajo

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Otvoritev rednega zračnega prometa med Evropo in Ameriko

Spomladi bodo pričeli graditi med ameriško in angleško obalo plavajoča pristanišča — Polet bo trajal 34 ur — Posebna prekoceanska letala in zrakoplovi bodo naročeni v Nemčiji —

— Newyork, 26. februarja. V Ameriki se vrše velike priprave za upostavitve prve redne zračne zveze med Ameriko in Evropo. Ze spomladi bodo pričeli z gradnjo plavajočih pristanišč, ki bodo razmeščena v enaki razdalji med ameriško in evropsko obalo. Prvo tako pristanišče bo zgrajeno med ameriško obalo in Bermudskimi otoki. Med bermudskimi otoki in angleško obalo bo pozneje zgrajenih še sedem takih pla-

vajočih letališč. Na vsakem takem pristanišču bo hanger za letala, veliki rezervoarji za olje in bencin ter hotel z restavracijo, mehanične delavnice za manjša popravila in skladišča rezervnih delov za motorne in druge letalske aparate in končno radio oddajna in sprejemna postaja. Posadka vsakega takega plavajočega letališča je proračunjena na 41 mož. Za izvedbo tega načrta je bila osnovana ameriško-angleška fi-

nancijska družba, ki razpolaga z ogromnim kapitalom. Družba bo naročila v Nemčiji več potniških letal in dva zrakoplova tipa Zeppelin, ki bodo obavljali redno prekoceansko službo. Po dosežanih izkušnjah je proračunano, da bi trajal vsak polet 34 ur. Letalo bi startalo z ameriške obale ob 6. jutraj in bi naslednjega dne ob 4. popoldne doseglo evropsko celino.

Za pravično rešitev manjšinskega vprašanja

Delo dr. Vilfana v Parizu in drugih evropskih središčih za uređitev vprašanj narodnih manjšin

»Obzorje« od 25. t. m. objavlja zanimivo izjavo dr. Vilfana, predsednika kongresa narodnih manjšin in bivšega slovenskega poslanca v Rimu, ki je pred dnevi prišel v Pariz, da se pri francoskih službenih in neslužbenih krogih informira o njihovem stališču napram manjšinskemu vprašanju ter tudi njih same podrobno informira o dosedanjem delu kongresa narodnih manjšin in o njegovem delovnem programu v zvezi z delom Društva narodov ter ostalih mednarodnih organizacijami, ki se interesirajo za ta važni politični in kulturni evropski pomen.

Dr. Vilfan je v to svrhu konferiral s pooblaščenim ministrom in načelnikom za Društvo narodov v francoskem zunanjem ministrstvu Massigliem sestal pa se je tudi z znanil alžaskim socialističnim poslancem Grumbachom ter sprejel mnogostevne francoske in druge novinarje, ki se posebno zanimajo za problem narodnih manjšin.

Ker bo na prihodnji seji Društva narodov prišlo v razpravo manjšinsko vprašanje, ima mislija dr. Vilfana v Parizu vsakor gotovo politično aktualnost.

Dr. Vilfan je izjavil zastopnikom tiska v Parizu naslednje:

»Skušal sem obvestiti francoske politične osebnosti o tendencah naših kongresov, ki so absolutno pacifišični, ker streme edino za to, da bi se manjšinam ustvarili pogoji isovobodnega, kulturnega in nacionalnega življenja v obstoječih mejah evropskih držav.

Nadalje sem govoril o merodajnih činitelji o prihodnjem zasiedanju sveta Društva narodov, na katerem se bo sprožilo vprašanje manjšin, in o predlogu, mednarodne unije, Društvo narodov, ki ima svoj sedež v Bruxellesu in ki hoče, da bi se pri Društvu narodov osnovala komisija za proučevanje problemov manjšin v Evropi. Ta komisija bi imela istotako nalogo poiskati način, kako bi se ta problem povsod postavil na zadojajočo podlago, iz katere bi mogli vznikniti pozitivni sklepi, koristni za manjšine in mir Evrope.

Kot predsednik kongresa manjšin sem povdarjal ob tej priliki, da sem opazil v

Bruxellesu pri delegatih raznih društev za Društvo narodov, zlasti pri poljskih in nemških, mnenje, naj bi predlog o sestavi komisije za proučevanje problemov manjšin predstavljala gotovo smer, po kateri bi se mogla poiskati skupna podlaga za pogajanja ne da bi moral kdo pri tem odstopati od svojega posebnega stališča v tem vprašanju. Znano je namreč, da nekateri narodi ne žele, da bi se ustvarili organizmi za zaščito manjšin, dokler se prej ne pride do splošne pravne organizacije in zaščite.

Kot zastopnik jugoslovenskih manjšin v Italiji smatram, da bi bilo v interesu dobrih odnosov vseh narodov v Evropi, zlasti onih, ki se jih to vprašanje direktno tiče, ako bi diskusija prešla s čisto političnega terena na teren objektivnosti, strpnosti in humanosti. Kakor v vprašanju odnosov med raznimi vrstvi, zaradi katerih so n. pr. narodi krvaveli v 30letni vojni, tako bo s tokom časa v Evropi prišla istotaka doba, ko se bodo odnošali z raznimi narodnotmji uređili potom svobode, strpljivosti in pravičnosti. Vprašanje narodnosti ne sme biti v Evropi več povod za vojne.

Mirovne pogodbe so v glavnem ustvarile načelo narodnosti in vse imajo svoje nacionalne države. Zato je treba rešiti problem evropskih manjšin na tak način, da ne bo ovira boljšemu gospodarskemu in političnemu delovanju med evropskimi narodi.

Dr. Vilfan je tudi povdarjal, da morajo biti manjšine absolutno lojalne napram državi, v kateri žive, in da se loredino potom lojalnih odnosov med manjšino in večino priti do miriljubne in za civilizacijsko koristne solucije tega delikatnega vprašanja. Povdarjal je: »Maj manjšini želimo, da se to vprašanje tretira objektivno brez političnih tendenc kot tehnično vprašanje med večinami in manjšinami.«

Dr. Vilfan bo potoval tudi v Stockholmu in Kopenhagen, da tudi tamkaj informira merodajne kroge o svojem delu in vprašanju manjšin, na kar se bo vrnil v Zenevo, kjer se bo udeležil kongresa manjšin ter počakal na uspehe posvetovanja Sveta.

Sporazum z Grčijo dosežen

Jutri bo definitivno odobreno besedilo sklenjenih protokolov, ki bodo v kratkem podpisani v Beogradu

— Beograd, 26. februarja. Iz Aten poročajo, da so danes člani naše in grške delegacije nadaljevali delo na sestavi teksta posameznih protokolov v ureditvi vseh spornih vprašanj med našo državo in Grčijo. Nocoj se bo vršila skupna seja obeh delegacij, na kateri bo odobreno končno besedilo vseh protokolov. Za jutri ob 4. popoldne je napovedana plenarna seja pod predsedstvom predsednika Venizelosa, na

kateri bo končno odobreno besedilo. Takoj nato bo grški poslanik v Beogradu Polihronides odpotoval v Beograd, da izroči tekst protokolov naši vladi. Protokoli bodo v kratkem podpisani v Beogradu.

Beograd, 26. februarja. Danes popoldne je bil sprejet v avdienci zunanji minister dr. Kumanudi. Njegova avdienca je bila čisto resorberna značaja.

Strokovna izpitna komisija pri poštni direkciji v Ljubljani

— Beograd, 26. februarja. Minister pošte je imenoval pri ljubljanski poštni direkciji novo komisijo za polaganje strokovnih izpitov. V komisiji so: Dr. Josip Lebar, šef odseka, Anton Veseljok, šef odseka, dr. Bogdan Kurbus, šef odseka, Miroslav Matjasič, inspektor, Anton Sahač, inspektor, dr. Ivan Lamut, šef odseka, Tilen Eppich, tajnik, Andrej Verč, tajnik, Matevž Kolarič, inspektor, Karl Bako, šef sekcije in Josip Kokalj, delovodja.

Stanje železniškega prometa

— Beograd, 26. februarja. O stanju prometa je izdalo popoldne prometno ministrstvo komunikacije, v katerem ugotavlja, da je promet vzpostavljen že na vsch progali z izjemo proga Gostival—Ohrid, kjer so očiščevalna dela še v teku. Po vsej državi vlada toplo južno vreme, tako da se sneg precej hitro tali. Na področju ljubljanske direkcije povzročajo lavine težkoče v prometu, ki pa se doslej razvijata normalno, ker proge sproti očistijo.

Pospesen prevoz hrane za Dalmacijo

Beograd, 26. febr. Prometno ministrstvo je izdalo vsem oblastnim direktorom naredbo, da morajo v prvi vrsti odpraviti vse pošiljke moke in žita, določene za Dalmacijo in Hercegovino. Te pošiljke imajo absolutno prednost pred vsemi drugimi pošiljkami. Zato morajo direkcije v prvi vrsti dostavljati vagona za take pošiljke.

Nesreča češkoslovaškega trgovca

Včeraj okoli popoldne, ko je na postajo Ozalj privozil karlovški potniški vlak, se je plaz snežul s postajnega poslopja na postajno leseno verando, ter jo podrli. Ostali potniki so se še pravočasno rešili, le nekoga potnika - trgovca je plaz z verando vred zasul. Ko so ga nezavestnega odkopali, so ugotovili, da ima levo nogo zdrobljeno. Za silo obvezanega so ga spravili v vlak in odpeljali v karlovško bolnico. Njegove identitete sprva niso mogli ugotoviti.

Iz Karlovca so danes javili ljubljanski direkciji državnih železnic, da je na postaji Ozalj ponesrečen trgovec češkoslovaški državljan, lesni trgovec Leiberman iz Bratislave.

Toplo vreme v Sloveniji

Južno vreme v Sloveniji traja dalje. Davi je na severu in severovzhodu termometer splošno kazal nekaj stopinj pod ničlo in sicer od -1 do -5 stopinj Celzija, na jugu in zapadu pa nad ničlo in sicer od +1 do +6 stopinj Celzija. Najvišja temperatura je bila davj na Rakeku in sicer +6 stopinj Celzija, najnižja v Kranjski gori -5 stopinj Celzija. Večnoma je bilo jasno in lepo vreme, ponekod deloma oblačno.

Plazovi, ki so včeraj najbolj ogrožali glavno progo Ljubljana—Maribor, so danes dopolne izostali. Snoči okoli 20.15 je nov večji plaz med Zalogom in Lazam znova zatpal železniško progo. Pol ure je bil promet ustavljen, nakar so odkidali en tir, po katerem so potem vozili vlaki. Davj je bila proga očiščena plazom. Na koroske progi sta se včeraj pojavila dva plazova. Prvi pri Št. Lovrencu nad Pohorjem, drugi med Ribnim in Breznom Oba so železniški delavci v kratkem odstranili.

Mednarodni brzi in ekspresni vlaki so vozili z manjšimi zamudami, OSE iz Beograda je imel 106 minut zamude. Tud jutranji brzovlak iz Beograda je imel manjšo zamudo.

Vrhovni fašistični svet odobril rimsko spravno pogodbo

Včeraj je bilo otvorjeno izredno zasedanje vrhovnega fašistovskega sveta. — Danes bo govoril Mussolini o zunanje-političnem položaju

Rim, 26. februarja. Snoči se je sestel v palači Venezia vrhovni fašistični svet k svojemu izrednemu zasiedanju, ki bo predvidoma trajalo teden dni. Mussolini je prispele ob 8. v spremstvu generalnega tajnika fašistične stranke Turattija, na vsej poti navdušeno pozdravljen od velike množice pristavev. Po otvoritvi zasiedanja je Mussolini najprej v daljšem govoru pozdravil vse člane velikega fašističnega sveta ter izrazil svoje prepričanje, da bo fašistični svet na svojem zasiedanju uspešno rešil vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu ter znova pokazal, da stoji fašizem izključno v službi domovine. Generalni fašistični tajnik Turatti je po Mussolinijevem govoru med navdušenimi ovacijami predlagal udanostno br-

zojavko kralju. Končno je fašistični svet prešel na dnevni red, na kar je Mussolini najprej v dve uri trajajočem govoru poročal o spravi med Vatikanom in Kvirinalom, prečital besedilo sklenjenih pogodb in podal vse potrebne komentarje. Fašistični svet je z odobravanjem sprejel njegovo poročilo in odobril sklenjene pogodbe. Seja je bila zaključena ob pol 12. zvečer z viharnimi ovacijami Mussoliniju.

Na dnevnem redu je nadalje še izredno poročilo Mussolinija o notranjem in zunanje-političnem položaju. Kot najvažnejša točka dnevnega reda pa je sestava vladnih kandidatnih list za bodoče plebiscitne volitve, ki se bodo vršile 24. marca.

Tajna vojaška pogodba - intriga proti Franciji in Belgiji

V Parizu, Bruslju in Londonu demantirajo obstoj tajne pogodbe med Belgijo in Francijo. — Politična propaganda Flamcev

— Amsterdam, 26. februarja. Na vsem Holandskem so izzvala razkritja »Utrechtter Tageblatta« o tajnem vojaškem paktu med Belgijo in Francijo politično senzacijske prve vrste. Vsi listi se bavijo v uvodnih sklopih s temi razkritji in le malo jih je, ki dvomijo v resničnost in obstoj take pogodbe.

— Haag, 28. februarja. Točna preiskava je ugotovila, da je bil »Utrechtter Tageblatt« poslan prepis pogodbe s strani voditelja Flamcev v Belgiji Bornsa, ki razvija v zadnjem času velikopotezno propagando za osamosvojitve Flamcev in odcepitve od Belgije. S temi razkritji je hotel Borns dokazati, da je Belgija v zunanji politiki docela nesamosvojna in da je popolnoma odvisna od Francije. Holandski meščanski blok in halvinisti, ki podpirajo politiko Flamcev, pa skušajo izkoristiti ta razkritja za svojo vodilno propagando, dokazujoč s tem potrebo, da se tudi Holandska primerno oboroži.

— Pariz, 26. februarja. Zunanje ministrstvo je potom poluradne agencie »Havas« izdalo komunikacije, v katerem najodločnejše demantira vse vesti o kakik tajni vojaški pogodbi med Belgijo in Francijo. Med obema obstoja samo generalna državna konvencija iz leta 1927, ki je bila registrirana pri Društvu naro-

dov in pri kateri se je razpravljalo v parlamentih obeh držav. Tud belgijska brzovojna agentura zatrjuje, da gre za izmišljotino, ki nima drugega namena, nego skaliti odnose med Belgijo in Ni-zozemsko. Tako v Bruslju kakor v Parizu pa izražajo sum, da je v ozadiju te proti Belgiji in Franciji naperjene propagande nemški nacionalizem.

— London, 26. februarja. Diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha« izve, da bo zunanji minister Chamberlain v prihodnjih dneh v zbornici podal izjavo o propagandi ki je v zvezi z odkritjem tajne pogodbe med Francijo in Belgijo. V svoji izjavi pa se bo Chamberlain omejil zgolj na zavračanje očitkov, naperjenih proti Angliji. Nasprotno pa izraža desničarski tisk mnenje, da bo tud Chamberlain od ločno demantiral vse izmišljotine o nekaki tajni pogodbi med Francijo in Belgijo, ki sploh ne eksistira.

Charles Chaplin nevarno obolel

— Berlin, 26. februarja. Znani filmski igralec Charles Chaplin je obolel na zastupljenju. Pred par dnevi je zavžil neko konzervo, ki pa je bila pokvarjena. Pripe-ljali so ga v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Železniška tarifna konferenca

V sejni dvorani ljubljanske železniške direkcije je bila danes popoldne otvorjena železniška tarifna konferenca, ki obravnava v glavnem razna aktualna tehnično - tarifna vprašanja, nanašajoča se na jadranske tarife. Konference so se udeležili delegati avstrijske, češkoslovaške in madžarske železniške uprave in v večjem številu poleg naših delegatov tud referenti ljubljanske direkcije.

Konferenco je ob 9.45 otvoril direktor g. inž. Kneževič, želež zborovalec obilo uspehov. Od strani naše železniške uprave so navzoči: za generalno direkcijo dr. Dragomir Marković, načelnik komercialnega oddelka, in g. Ivan Manfreda, načelnik tarifnega oddelka, ter od ljubljanske direkcije g. Fran Hojs načelnik komercialnega oddelka. Avstrijske zvezne železnice zastopa dvor. svetl. Carl Burger, češkoslovaške zastopata ministerjalni svetnik Vojtech Kocourek in žel. uradnik František Benia, madžarske: Emerik Hegyi, višji žel. direktor, in Josef Gärtner, višji železniški uradnik, oba iz Budimpeste, ter žel. direktor Zoltan Török iz Sopronja. Konferenca je popoldne še trajala. Italijanski delegati se niso speli.

Imenovanje referentov oblastnega komisarja v Ljubljani

Veliki župan ljubljanske oblasti je včeraj imenoval pri komisarju ljubljanske oblastne samouprave naslednje referente: vladnega svetnika Vinka Borštnerja za občinske zadeve in zadeve nižjih samoupravnih edinic; lepo svetnika dr. Rudolfa Marna za obrtne in industrijske zadeve, obrtno strokovno šolstvo in tujski promet; kmetijskega svetnika Frana Trampuza za kmetijstvo; oblastnega sanitetnega referenta dr. Ernesta Mayerja za zdravstvo in humanitarne zadeve; vlad. svetnika Leona Grasselija za socialno politiko; prosvetnega šefa dr. Capudra za prosvetne zadeve; oblastnega kmetijskega referenta ži-vinozdravnika Frana Černeta za živinorejo in veterinarstvo;

Ti referenti so v smislu čl. 130 zakonca o oblastni in sreski samoupravi predrejeni komisarju oblastne samouprave. Njihovo delo pri samoupravi bo omejeno v glavnem na nadzorovanje dela podrejenih jim uradnikov in uslužbencev, ker morajo upravljati samoupravne posle poleg svoje dotedanje redne službe. Razen tega sodelujejo na sejah ki jih določa druga alinea čl. 2. uredbе o poslovanju komisarjev oblastnih samouprav od 20. januarja t. l.

Komisar oblastne samouprave dr. Marko Natlačen je s privoljenjem velikega župana obdržal v službi ljubljanske oblastne samouprave kot honorarna nameščena dr. Antona Broc-lja za zdravstvene humanitarne in socialne zadeve ter dr. A. Milavca za kmetijstvo in zadrudništvo, ki naj bosta v omenjenih strokah v pomoč komisarju oblastne samouprave.

Naš prekoceanski promet

— Beograd, 26. februarja. Semkaj je prispele iz Londona znani organizator našega prekoceanskega prometa Božo Banac. Posetil je ministra trgovine, kateremu je obrazložil težkoče, s katerimi se mora boriti naša prekoceanska plovnitva in se posvetoval z njim o ukrepih, ki bi jih bilo treba storiti v zaščito domače prekoceanske plovnitve.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2282.25, Berlin 13.51—13.54 (13.525), Bruselj 7.9134, Budimpešta 9.91—9.94 (9.925), Curih 1094.4 do 1097.4 (1095.6), Dunaj 8.0055, London 276.50, Newyork 56.76—56.96 (56.86), Pariz 222.58, Praga 168.93, Milan 297.15—299.15 (298.15).
Efekti: Celjska 158 den., Ljubljanska Kredita 125 den., Praštediona 930 den., Kredita 175 den., Veveč 120 den., Stavbna 50 zaključek, Šešir 105 den.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 800.15, Berlin 13.525, Budimpešta 9.925, Milan 298.15, London 276.51, Pariz 222.58, Praga 168.93, Curih 1095.9.

INOZEMSKÉ BORZE.
Curih: Beograd 9.126, Dunaj 73.08, Budimpešta 90.65, Berlin 123.43, Praga 15.42, Milan 27.22, Pariz 20.316, London 25.235, Newyork 519.97.

Tobačna tovarna je izdelala lani nad 900 milijonov cigaret in cigar

800 delavk in 300 delavcev zaslužijo letno 11 milijonov Din. — Zanimiv vpogled v tovarno, predstavljajočo vrednost 100 milijonov Din.

Ljubljana, 26. februarja. Podravnatelj tobačne tovarne, inspektor G. Golob, mi je včeraj razkazal obsežne tovarniške prostore na Tržaški cesti in mi nudil vpogled v izdelovanje cigaret, cigar, tobaka za zvečenje, za njuhanje in ekstrakta.

Ves tobak, ki ga imajo v tobačni tovarni stalno v zalogi do 6 milijonov kg, pride v oddelek za sortiranje tobakovih listov. Delavke vzamejo v roke sveženj ter začno odbirati liste, od katerih prihajajo najboljše v poštev za boljše tobačne izdelke, slabši pa za slabše, pač kakršne kakovosti so listi. Iz tega oddeleka pride ves tobak v rezalnico, kjer je v obratu 13 strojev. Vsak nareže dnevno 800 kg tobaka, skupaj 10.400 kilogramov. Iz rezalnice pošiljajo tobak po žlebovih v spodnje prostore naravnost v stroje za fabricacijo cigaret. Ta oddelek je najbolj zanimiv. Štirinajst strojev ropoče tu vsak dan, vsak izdelava dnevno 180.000 cigaret, skupaj torej 2.520.000! Na koncu izdelovalnice cigaret kraljčeta od decembra meseca lani 2 nanovo montirana, imenovana stroja znamke »Triumph«, ki izdelata dnevno po 400.000 cigaret, a če je treba tudi po 500.000.

Stroj za rezanje cigaretnega tobaka

G. podravnatelj Golob mi je podrobno razkazal mehanizem teh dveh čudovitih strojev, ki ju je monopolistična uprava kupila v Drazdanih v Nemčiji. Dočim opazi na kolese ostalih strojev glede brzine izdelovanja po tri vrste jermenov, imata stroja »Triumph« po en jermen, ki se pri obratovanju avtomatično prilagoduje brzini izdelovanja ter se njej primerno krči ali pa tudi raztegne. Zanimivo je opazovati, kako tiskata stroja naslove cigaret, kako te lepita, kako jih sprosti sušita in obenem reže, nakaš cigarete sijplejo v odkazani jim prostor, odkoder jih po zložitvi v posebne okvire nakladajo na vozčke. Izdelovanje cigaret poteka pri vseh drugih strojih na približno isti način, le da

ne s tako naglico in preciznostjo kakor pri »Triumphu«. Preden dospo tu tobak v srednji del stroja, pasira velike magnetne, na katerih obvisi smeti. Kočkor je prahu v tobaku, se odvaja proč po cevi.

Pri vsakem stroju stoji vstopnik, ki jih pošilja od časa do časa, nastorjene s cigaretami, z dvigalom v zgornje prostore v pakovalnico cigaret.

Poleg navedenih strojev za izdelovanje cigaret ima tobačna tovarna še 13 strojev, izmed katerih izdelava dnevno po 45.000 cigaret. Ti stroji so zastarelega tipa in jih bo tobačna tovarna vzela iz prometa. Oni polnijo stročnice, ki jih mora sprosti izdelovati zopet 13 strojev.

Pozornost vzbujajo tudi pakovalnica tobaka, kjer je v obratu 9 strojev. Pri vsakem se stehita tobak, namenjen za zavojčke, nakar ga stroj avtomatično zavije in klišira. Savskega, zetskega in moravskega tobaka napaketrirajo stroji po 400 kg dnevno, dunavskega pa po 1000 kg.

Poleg cigaret izdeluje tovarna tudi cigare vseh mogočih vrst. Izdelujejo se vse na roko. Le navadne cigare izdelujejo stroji, šesť po številu.

Naša država ima 8 tobačnih tovarn: v Ljubljani, Zagrebu, Senju, Nišu, Sarajevu, Mostarju, Travniku in Banjaluki. Ljubljanska tovarna je največja v državi. Ustanovljena je bila l. 1871. ter se je prvotno nahajala na Poljanskem nasipu v zgradbi bivše cukrarne. Dve leti pozneje se je preselila v nove zgradbe ob Tržaški cesti. Cijih zemljišče meri skupno 97.536 m². Od tega prostora zavzemajo samo zgradbe, in sicer 2 za fabricacijo izdelkov, 6 velikih skladišč za sirovine, strojna centrala, zgradba za fabricacijo ekstrakta skladišč izdelkov, administracijska zgradba, dve zgradbi za stanovanja uradnih in vrtarja, 7 šup, kopalnice za delavstvo in uradništvo ter delavska kuhinja, 22.225 m².

Kopalnice kakor tudi delavska kuhinja beležita velik obisk. Lani je bilo izdanih 29.500 vstoopnic za brezplačno kopanje. V delavski kuhinji je bilo razdeljenih 119 tisoč 960 porcij kosil in 43.530 porcij kave. Kosilo stane 2 Din, kava pa 50 para.

Zadnje čase zidajo na tovarniškem dvorišču veliko skladišče za sol, obsegajočo 1600 m² površine. V njem bodo shranjene zaloge soli za vso Slovenijo. Letno se prodaja pri nas 12 milijonov kg soli. Do skladišča bodo zgradili železniški tir in ga izolirali od ostalih zgradb.

Tobačna tovarna, predstavljajoča po podatkih monopola ke uprave vrednost 100 milijonov Din, zaposluje okoli 800 delavk in 300 delavcev, ki so prejeli lani 11 milijonov Din zaslužka. Lani so predelali tobačnih sirovini 1.300.000 kg, izdelanih pa je bilo 801 milijonov cigaret, 13.760.000 cigar, 31.000 kg tobaka za zvečenje, 400 kg za njuhanje in 20.000 kg ekstrakta.

Tobačna tovarna je neizmernega življenjskega pomena za ljubljansko okoliško prebivalstvo. Delavke in delavci so, ki delajo v tovarni že po več decenijev. Najstarejša delavka je Elizabeta Kadunčeva, ki je zaposlena v tovarni nepretrgoma 51 let. Vojna je povzročila, da so izročeni številni upokojenci in upokojenke na milost in nemilost nepopisni bedi. Prejemajo za svoje večdesetletno garanje — 250 dinarjev pokojnine na mesec. Takih nesrečnic in nesrečnic je 1350!

Napravite red in odstranite nezmožne ljudi, ki so zakrivil, da smo bili prisiljeni spraviti zadevo v javnost.

Med abonenti se širijo zadnje dni tudi vesti, da namerava uprava hrano C odpraviti, češ da, delavci gojdujajo na »gospodu«, ki ima za obed kot nekaj priboljšek še močnato jed. To se nam zdi naravnost smešno. Povsod na svetu je običaj, da se dobiva v javnih kuhinjah več vrst hrane, kakor so pač gnotne razmere abonentov. Če je bila javna kuhinja namenjena samo delavskim slojem, naj bi bila uprava to pravočasno povedala, da bi abonenti ne bili odgovorni hrane drugod in se selili v javno kuhinjo. Nihče ne trdi, da so cene prehrane, nasprotno, zde se nam dovolj nizke, toda s tem se ni rečeno, da sme biti hrana pri tolikem številu abonentov tako slaba. Primer drugih sličnih ustanov nam kaže, da se lahko postrže abonentom tudi za mal denar z dobro in zadostno hrano. Če hočemo iniciatorji te sicer vse hvale vredne in potrebne ustanove uspešno nadaljevati započeto delo, naj poskrbe, da se bodo razmere v javni kuhinji čimprej temeljito zboljšale.

Eden v imenu mnogih.

Beda, brezposelnost in izrabljanje delavcev

Najbolj pereče vprašanje — ne samo v naši državi, temveč v vseh državah civiliziranega sveta je socialno vprašanje, vprašanje brezposelnosti in odprave, ali vsaj omiljenje strašne bede, v kateri žive tisoči in tisoči članov človeške družbe. Jugoslavija je agrarna država in bi se tu beda ne smela kazati v taki meri, kot se kaže povsod, tako v mestih, kot na deželi, ako bi naše narodno in državno gospodarstvo do sedaj bilo tako, kot bi bilo moralo. Hvaljevredna je akcija »Jutra«, škofa, velikega župana in oblasnega komisarja za nabiranje daril za revno in zapuščeno dečo. Veliko dobrega za brezposelne je storil magistr s svojimi javnimi čajnarnami.

Vendar, kdor zasleduje objavljena imena darovalcev, se mora nehoti vprašati: Kje so pa drugi? Cital sem, da je ubog rudar vzel otroka k sebi, da je čevljar na deželi rešil bede podeželskega dečka in poleg teh dveh samo še oni dve gospodični na Gorenjskem. Nisem pa čital imena nobenega bogatega človeka v mestu, imena nobene imovite družine na deželi, da bi vzela k sebi kako revno otroče na hrano. In ali je za one, ki imajo milijonska premoženja, 20 do 30 tisoč Din mesečnih dohodkov itd. 200, 200, 500 ali tudi 10 tisoč Din, ki jih dajo v ta namen (in pri tem že kalkulirajo, kje bodo dobili la znesek z obrestmi vrnjen) kaka žrtve v primeri z onim rudarjem, ki v vedni življenjski nevarnosti s trdim in težkim fizičnim delom elni svoji družini in sebi kruh?

Ravno v sedanjih strašnih socialni bedi se vidi, kako človeštvo zaočaja celo za živalsko srčno kulturo. Pri tem prav nič ne ženi nekatere podjetnike, da zaposlujejo svoje delavstvo tudi ob nedeljah in to brez zakonitega 50% poviška mezde. Vedo dobro, da so ljudje veseli, ako imajo sploh kak posel, ker jih za njimi čaka vee polno brezposelnih, lačnih, raztrganih. Zato ne samo, da morajo trdo delati brez poviška in brez zakonitega nedeljskega počitka, je še ravnanje s temi ljudmi tako, kot je bilo ravnanje valptov v srednjem veku.

V mislih imam tu neko znano trdko, kjer se delavstvo zaposluje ob nedeljah in se mu poleg tega še preklinja očeta, mater, sestro itd. na znan način. Ne vem sicer, če je to ravnanje naslikom trdko znano, čudim pa se hladnokrvnosti delavstva, da mu ne skipli kri. Ker spadajo take stvari v delokrog inspekcije dela, usomam si pa na ta dejstva tem potom opozoriti njenega šefa, da ukrene vse potrebno v svrhu očuvanja človeškega dostojanstva teh delavcev, ki so prav tako člani človeške družbe, kot oni, za katerega se mučijo. Obenem pa tudi naučiti take izkoriščevalce spoštovati zakona. Moje ime je g. šefu inspekcije dela v redakciji na razpolago, ker se delavstvo samo ne upa nastopiti. Smatral sem to za potrebno obelodaniti, ker se to dogaja v času, ko je na razpolago dovolj delavskih moči, tako, da bi ob nedeljah ne bilo treba delati in ker se ravno vodi akcija za pomoč brezposelnim. Najboljša pomoč brezposelnim je še vedno bila, je in bo — njihova zaposlitev.

— »Le čevlje sodi naj koptar«. Sicer nima moja zadeva za enkrat s »črkarsko pravdo«, ki se vname od časa do časa pod tem naslovom, vendar je tudi lezikoslovna zadeva. Pride služkinja v apoteko in pravi: »Prosim za dva dinarja muterpletterjev«. Dobi jih in gre. Neke ljubljanske drogerija je razstavila ob času hribe najrazbijejša obrambna sredstva proti njej. Poleg tega so razstavljeni razni čaj, zdravilne koreninice itd. Vsako zdravilo ima svojo etiketo. Tu najdemo: lipov čaj, bezgov čaj, afbiš, meto, sladke koreninice in »ematorno perje«. Ker sesavci niso pokriti s perjem in ker razstavljen perje ni nobeno perje, ampak k večjemu plodovi neke vrste metuljnic v domačem jeziku »mutterpletterjev« imenovani. Prosim gospode botanike, filologe in fabrikante besed, da nam za »mutterpletterje«, ki se toliko rabijo v hiši počkejo počitno slovensko besedo.

— Predravnost strogost. Sneg na strehah se čez dan taja, zvečer voda v žlebovih zamrzne, žlebovi in odtodne cevi napolnijo z ledom. Kleparji ne morejo zadostiti vsem potrebam hišnih posestnikov v Ljubljani. Naravno je, da se voda iz žlebov marsikje počeja na hišne hodnike. Polcija odnosno posezneli stražniki pa grozilo s kaznimi. Stori se, kar je pač mogoče, pretravanih stvari pa naj oblasti nikari ne zahtevajo.

— Zadržka mesarjev naj ve. da se ljubljanske gospodnje močno pritožujejo nad kvaliteto in ceno surovi slanin. Gospodinja piše: kupila sem slanico in jo doma

raztopila, da dobim čisto, nemešano mast, toda ta mast me je stala 1 kg po Din 45. — Ne vem, ali se prodaja s slanino vred tudi zmrzjena in led spremenjena voda v slanini, ne vem, ali je krivda na strani mesarja ali naj krivdo nosi prašč. Vem pa, da bi čista mast ne smela stati preko Din 27.

— Mleko nam hočajo podražiti. Mala skupina kmetičev je izdala sedaj že drugi parolo, da je treba dvigniti cene mleka. Odpomoči temu je edino v tem, da ljubljanske gospodnje omeje potrebo mleka ali pa da socialni odsek mestne občine organizira dovoz mleka iz krajev izven ljubljanske okolice. Slabi čas so za kmeta, še bolj pa za one ljubljanske roditelje z mnogimi otroci, ki porabijo največ mleka.

Najboljše najtrajnejše, zato najcenejše!

Strašen umor zaradi oguljenega plašča

V vasi Otočce pri Zagrebu je bila v nedeljo s sekiro razsekana starka Zofija Horvatičeva in sicer zaradi oguljenega plašča, ki ga ni hotela prodati. — Groznega umora sta osumljena dva delomržeza.

V vasi Otočce pri Zagrebu so imeli v nedeljo krvav dan. Žrtve morilca je postala starica Zofija Horvatič, ki so ji leta in skrbi že upognile hrbet. Po okolištnih sodeč, ki jih pa bo preiskava šele pojasnila, je sličen umor težko najti v kriminalni kroniki. Celot zločin, radi katerih so pred dnevi izdihili na večjih štirje člani Prpičeve razbojniške tolpe, zaostajajo po grozovitostih za zločinom, ki je bil izvršen v nedeljo v vasi Otočce. Dočim so člani kola gorskih tičev ubijali in morili, je morilec v Otočcah masakriral na živinski način svojo žrtve s sekiro in jo razsekal na kosce.

Mirni prebivalci Otočca so silno razburjeni in pogovarjajo se samo o zločinu ter ugibajo, kdo je bil storilec. V vasi je v bližini gostilne »Pri Turpoljcu«, ki stoji ob cesti iz Zagreba v Karlovc, hišica, ki jo je sneg skoro zasul. Pred njo so se večeraj ves dar zbirali vaščani ter ugibali o podrobnostih groznega zločina. Seljaki so kimali z glavami in preklinjali zločinca, iz hišice se je pa slišal jok in ihtenje.

V tej hišici je stanovala njena lastnica Zofija Horvatič, rojena Frian, stara okoli 53 let. Ker je bilo vdova in revna, je odajala majhno sobico in se z najemnikom preživljala.

Neka Ana Lavrič živi že dolgo pri starci. Tudi Lavričeva je že stara. Njena hčerka služi v Beogradu. Lavričeva je stanovala pri starci že več let in ji je plačevala 50 Din mesečno za posteljo. Spala je v isti sobi s Horvatičevno. V drugi sobi stanuje starci sin Fran z ženo. Med sobama je majhna kuhinja. V kuhinji je tudi postelja, ki jo je starica odajala raznim najemnikom. Zadnja sta najela to sobo Rudolf Kranjčec in Dragotin Zanjk. Prvi je star 23 let, drugi pa 27. Kranjčec in Zanjk sta delomržeza, ki sta delala le poleti. Čez zimo sta pa živela od prihrankov in sta popivala po gostilnah. Prišla sta večkrat pijana domov in zato je prišlo med njima in gospodinjico do prepirov.

Ko je pritisnil hud mraz, je Kranjčec zvedel, da ima starica strah plašč. Nekega dne je prišel k njej in jo prosil za plašč, češ da ga bo kupil.

— Dam ti ga, toda za 60 forintov.

— Plašč moram imeti, je odgovoril Kranjčec. Tako me zebe, da ne morem iz hiše. In pripravljeno je bil plačati 60 Din. Ker pa ni imel toliko denarja, je dal starici 10 Din na račun ter obljubil ostanek v najkrajšem času. Starica je pa poznala Kranjčeca in mu ni hotela izročiti plašča, preden ne dobi še ostalih 50 Din. Kranjčec je na to pristal in odšel s tovarišem v sosedno vas.

Starica si je pa kmalu premislila, kar jo je stalo glavo. Pretekli teden se je odločila, da plašča ne proda in vrne aro. Ker ni imela denarja, je prosila Ano Lavričevno, naj ji posodi 10 Din. Lavričeva je posodila 10 Din, ker pa Horvatičeva ni hotela sama izročiti denarja, ga je dala sinu Franu, ki je Kranjčecu povedal, da mati ne da plašča in mu vrča denar, ki ga je dal na račun. To je Kranjčec silno razjezilo in denarji ni hotel sprejeti. Odšel je s prijateljem Dragotinom jezen v gostilno in se ponoči vrnil. Lavričeva ga je videla, ko se je vrnila in po njeni izjavi, je bil pijan.

Bilo je v soboto zjutraj. Horvatičeva je bila v svoji sobi. Lavričeva je pa ležala na kupu stare obleke. V sobo je planil Kranjčec in zagrabil starico za roke ter kričal:

— Stara baba, daj mi plašč, če ne te zadavim, Horvatičeva se je brenila, ker se pa ni mogla oprostiti, je zakričala Lavričevi:

— Ti, Lavrička, daj mi nož, da ga za koljem... Daj mi sekiro ali nož.

— Koga boš ti zaklala, baba, je kričal Kranjčec. Kmalu ti bodo ure odbile. Kranjčec je besnel od jeze ter vrgel še 20 Din pred starico za plašč. Horvatičeva je pa denar pobrala in ga vrgla skozi okno. To je Kranjčec še bolj razjezilo. Šel je v svojo sobo in rekel prijatelju Zanjku:

— Daj mi sekiro, da spravim starico k pameti.

Kmalu je nastal prepri na dvorišču med Horvatičevno, Kranjčecem in Zanjkom. Ne ve se še, ali je bil Kranjčec ali Zanjk, ki je med prepriom pograbil sekiro in udaril starico s toplim koncem po roki. Med tem je prihitela iz hiše tudi Lavričeva in hotela pomagati Horvatičevi. Tudi ona je dobila udarec s sekiro po prsih, ki pa slučajno ni bil nevaren. Med tem se je zbrala na dvorišču vsa vas. Horvatičeva je zbežala v hišo in vzela plašč, da bi šla k orožnikom in nasilneža ovadila.

Sin Zofije Horvatičeve je bil med prepriom v svoji sobi in baje zato ni prišlo materi na pomoč, ker je spal in ni slišal vriska na dvorišču.

V nedeljo se je Horvatičeva odločila, da gre k orožnikom in si počke pravice ter zaščite. Napotila se je v vas Ode, toda da ni se več vrnila. Domači so mislili, da se je zakasnila in je prosila za pomoč pri znanih v Odru. Mimoidoč pa, ki so šli preko polja, kjer tabore cigani, so našli v snegu razmesarjeno truplo Zofije Horvatičeve. V visokem snegu, ki je bil daleč okoli razhojen in okrvavljen, je ležala starica z razbito lobanjo, strašno razmesarjenim obrazom, odrezanimi ušesi in ustnicami. Ljudem je nudil strašen, nepopisen prizor. Zločinec je še po smrti razsekal truplo na kosce ter jih razmetal okoli.

Bliskoma se je po vasi raznesla vest o strašnem zločinu. Seljaki so prihajali trumoma na kraj zločina. Istočasno je bila o zločinu obveščena tudi orožniška postaja v Odru in okrajno glavnost v Zagrebu.

Kdo je pravi zločinec, se še ne ve. Sum je padel na Dragotina Zanjka in Rudolfa Kranjčeca, ki so ju kmalu po odkritju videli v neki gostilni v sosedni vasi Kranjčec je baje izjavil v gostilni: Ni treba, da našu iščejo orožniki, javila se bova sama. Sumljivo pa je, da sta Kranjčec in Zanjk izgubila iz vasi. Orožniki so ju začeli iskati, toda v nedeljo ju še niso našli. Istočasno je zagrebška policijska direkcija telefonično obvestila vse orožniške postaje o zločinu in izdala za zločince tiralico.

Beležnica

Koledar.
Danes: Torek, 26. februarja 1929; katoličani: Aleksander; pravoslavni: 13. februarja, Martin.
Današnje prireditve.
Drama in opera zaprti.
Kino Matica: »Mornarska Karmen«.
Kino Ideal: »Na daljnem oceanu«.
Dežurne lekarne.
Danes: Trnkovec, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

— Keturajni Savci kraljevine NBS. Redna letna glavna skupščina se vrši v nedeljo, dne 3. marca t. l. v Ljubljani v restavracijskih prostorih »Ljubljanskega dvorca« z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 8. dopoldne. — Predkonferenca se vrši v soboto zvečer 2. marca ob 9. uri v kavarni »Slonc«.
I. tajnik.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama:
Zabetek ob pol 20.
Torek, 26.: zaprto.
Sreda, 27.: Vdova Rošlinska. C.
Četrtek, 28.: Utopenca. B.
Petek, 1. marca zaprto.
Sobota, 2.: ob 16. Krojaček-junaček, mladinska predstava pri niž. cenah. Izen.
ob 21. Utopenca. Ljud. pred. pri niž. cenah. Izen.
Nedela, 3.: ob 15. Danes bomo tiši. Ljud. pred. pri niž. cenah. Izen.
ob 20. Dobri vojak Švejk. Ljud. pred. pri niž. cenah. Izen.
Ponedeljek, 4.: zaprto.
Torek, 5.: Dantonova smrt, premijera. Premier-ski abonma.
Opera.
Zabetek ob pol 20.
Torek, 26.: zaprto.
Sreda, 27.: Zaljubljen v tri oranže. A.
Četrtek, 28.: zaprto.
Petek, 1. marca: Oedipus rex. Iz komične opere. Red B.
Sobota, 2. marca: Pri treh mladinkah. Ljudska predstava pri niž. cenah. Izen.
Nedela, 3.: ob 15. Rigolotto. Ljud. pred. pri niž. cenah. Izen.
Ponedeljek, 4.: zaprto.

Ljubljanska drama prizori v sredo, dne 27. t. m. Golarjevo »Vdovo Rošlinsko«, ki jo smemo prišteti k eni izmed najboljših poseznelih ljubljanskih dram za abonente reda C. Rednja g. Lj. paha, zasledba glavni vlog kakor pri premieri. Probojev: Zaljubljen v tri oranže. To sredo operno delo polje ljubljanske opera v sredo, dne 27. t. m. za abonente reda A. Zasledba občinska. Sodelujejo: G. Betetto, Banovec, Kováč, Janko, Orba, Moberič in dame Thierryjeva, Majdževa, Poličeva, Ribičeva. Pri polju kapelnik g. Niko Štriffo.
Opozorjamo na mladinsko predstavo pri niž. cenah, ki se vrši v ljubljanski dram v soboto 2. marca popoldne ob 16. uri. Vprizori se pri globoko nižani cenah ob 15 Din. Vzdorzi priljubljena mladinska igra »Krojaček-junaček«.
Pri Bacherjevi dram »Dantonova smrt« sodeluje poleg vsega dramskega ansambla okrog sedemdeset ljudi močan ansambel komparsov, ki se rekrutirajo iz dramatične šole. Zveze kulturnih društev in akademikov Vseh 21 sliki stavi tehnični personal izredno težko nalogo. Pri tej predstavi se bo uporabljala prvič v dramu nova razsvetljava s sodobnimi reflektori. Muzikalne točke je priredil kapelnik g. Baistka.

Besedo imajo naši čitatelji

Mestne javne čajarne in njih zloraba

Neprecenljivo vrednosti so te čajarne za bedne ljudi, ki nimajo niti koščka kruha, niti kapljice tople pijače, da si notranje organe vsaj malo ogrejejo. Vem pa, da se teh čajarn mnogo, ki so res potrebni, ne poslužujejo, ker — ali nimajo niti toliko obleke, da bi mogli ven, ali pa se stranjuje svoje bede. Zgodil se je pa tudi slučaj — mislim da v Trnovem, ko je gospodična, ki tam čaj deli, pred dnevi malega dečka, ki je prišel s posodo po čaj, zavrnila, češ, tebi ne dam, ker imaš tako čeden plašč.

Ta dama gotovo ni vedela, da mu je plašč posodila dobra gospa, ki pa sama otroka in matere ne more vzdrževati. Tudi ji ni bilo najbrže znano, da se niti otrok, ki je prišel po čaj, niti njegova mati, ki že od oktobra ali novembra klub vsemu trudu ne more dobiti zaslužka, nista že dolgo, ali se le redko pri dobrih ljudeh do sitega najesta in da celo zimo pezebata v mali podstrešni shrambi. Mati tega otroka si prej ni upala iti po čaj in šele na moje opozorilo je poslala svojega sina, kateremu je izprosila pri usmiljenem srcu plašč, da je otrok lahko šel ven in prišel nazaj — prazen! Po mojem mnenju bi bilo pri takih stvarih vedno paznje vsakega potrebno. Kajti tudi če bi plašč bil dečkov, ali je s tem rečeno, da morda ni lačen, ali, da naj najprej plašč proda in zaje, potem pa v letnem jopiču pri —25 stopinji mraza gre ven, da se ga kdo že zmrznelega usmili?

Nekaj drugega pa je, kar se je zgodilo v Florjanski ulici, kot je poročalo časopisje. Če se je res komu posrečilo odnesti 15 porcij čaja in ga oddati gostilničarju, da ga ta potem proda gostom, naj se eksemplarično kaznuje zlasti tudi gostilničar in naj se njegovo ime objavi, da pošten človek v tako gostilno ne bo več šel. Čajarne pa naj poslujejo naprej — pa naj se eventualno strožje kontrolira — da ne bo zlorab.

Razmere v javni kuhinji Delavske zbornice

Se dobro mi je v spominu članek, objavljen nedavno v »Slovenskem Narod«, ki je z velikim, takrat res upravičenim pompom oznanjal razne dobrote in njih obilno množino v javni kuhinji Delavske zbornice. Vse je drvelo tja, a vendar mnogi s pomislekom in nezaupanjem. Spočetka je bila hrana res okusna in zadostna. Toda te dobrote so trajale žal samo nekaj časa. Kmalu se je položaj bistveno izpremenil, hrana se je po kakovosti in količini občutno poslabšala. In vendar je bilo abonentov od dne do dne več. Iz tega bi se dalo sklepati da mora biti hrana od dne do dne boljša, v resnici je pa baš nasprotno. To velja zlasti za abonente C ali za takozvane »meišpaizarje«, kakor je nas krstili neki obrekljivi in zavistni hudomušnež.

Uprava je končno uvedla pritožbeno knjigo, v katero naj bi abonenti zapisovali svoje pritožbe. In res se je srarivo hitro kopicilo, toda uprava je pritožbeno knjigo neenkrat uknila. Vedno manjše so postale porcije, vedno slabša je bila hrana. Običaj je že, da znanjka proti koncu hrane in da mnogi abonenti ne dobe, kar jim gre. Nadomestilo je tako pičilo, da sploh ne zasluži imena obeda ali večerje. Pritoževati smo se začeli na vse žrtlice, pa ni nič pomagalo. Tudi naše grozljne, da spravimo zadevo v javnost, niso nič zalegle. Uprava je začela deliti abonentom tiskovine z vprašanji, kaj bi hoteli in želeli jesti. Končno je nam tudi predlagala, naj izberemo iz svojih vrst delegata, ki bi stopil v kontakt s kuhinjo ter referiral na sejah Delavske zbornice, kakšne želje imamo. Vse to se je zgodilo, a posledica je, da se je hrana še poslabšala. Zato vprašamo tem potom cenjeno upravo, kaj misli ukreniti, da se razmere v javni kuhinji zboljšajo? Na vsak način se mora stanje in režim izpremeniti.

Dnevne vesti.

Danes smo priložili vsem cenjenim naročnikom položnice in jih naprošamo, da naročnino takoj oziroma prve dni meseca marca obnove. Uprava »Slov. Naroda«.

— **Sreski poglavarji morajo imeti fakultetno izobrazbo.** V notranjem ministruvstvu pripravljajo novo razvrstitev sreskih poglavarjev in sicer na podlagi predlogov velikih županov. Sreski poglavarji spadajo med najvažnejše državne funkcionarje in zato morajo biti dobro kvalificirani. Ker je pod novo vlado politični vpliv odpadel in ker se bo tudi upravna stroka kvalitativno in materialno kmalu dvignila, kakor se je sodna, se opaža pritok diplomiranih pravnikov, zlasti mlajših. Pričakovati je, da se bodo prjavili za mesta sreskih poglavarjev tudi starejši pravniki. S temi kandidati bodo zamenjani oni, ki so se z dosedanjim delom diskvalificirali ali ki po sodbi velikih županov ne morejo zavzemati važnih upravnih mest brez škode za državno upravo in splošno interese.

— **Obilicje v Piznu.** V nedeljo je prispele iz Českých Budejovic v Piznu pevsko društvo jugoslovenskih akademikov »Obilicje« iz Beograda. V Českých Budejovicah so privedli beograjski pevci v soboto zvečer koncert, ki je dosegel velik uspeh. Člani zbora so odšli s kolodvoru na mestni magistrat, ki je bil lepo okrašen s cvetjem in zastavami obeh držav. V veliki sejni dvorani je bila prirejena recepca, po kateri je župan Piz, ki je tudi predsednik Českoslovaško - jugoslovenske lige, pozdravil goste v daljšem govoru, v katerem je naglašal zlasti skupno trpljenje obeh bratskih narodov med vojno, iz katerega je izšla svoboda. Naglašal je tudi potrebo ožjih stikov na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. Za pozdrave se je zahvalil član profesojskega zbora beograjske univerze prof. Stanković. Gostom so bile razdeljene krasne publikacije o Piznu, na kar so vsi vsipali v spomniško knjižico. Popoldne so si ogledli mesto, zvečer so pa priredili koncert. Iz Pizna je krenil Obilicje v Prago.

— **Slovenska ročna dela na razstavi v Clevelandu.** »The Cleveland Press« priredi letos v Clevelandu veliko mednarodno razstavo žepk, oziroma ženskih ročnih del na katero je povabila tudi slovenska dekleta. Razstava se vrši od 18. do 23. marca v Public Auditoriumu. Ameriški Slovenci se z vso vnemo pripravljajo na to razstavo, ki naj pokaže, da je žepkarska umetnost pri nas doma. Na razstavi bodo razna ročna dela naših žen in deklet, ki so organizirane v klubih jugoslovenskih žen in deklet. Ameriške Slovenke nastopijo v narodnih nošah in pokažejo tuje umetnost klekjanja. Ameriški listi so prinesli slike naših deklet v narodnih nošah pri klekjanju.

— **Slovenski večer v Gradcu.** V soboto je priredil Slovanski krožek v Gradcu zabavni večer, ki je dosegel nepričakovan uspeh. Prireditelj je obiskalo več odličnih gostov, tako jugoslovenski konzul Ometkus, češkoslovaški konzul dr. Mahac, brazilski podkonzul Zilz, dekan juristične fakultete prof. dr. Dugner, več univerzitetnih profesorjev. Navzoči so bili tudi zastopniki grškega, rumunskega, albanskega, egipčanskega in nemškega dijaštva, zastopniki italijanske in francoske kolonije v Gradcu, številni Slovenci itd. Prireditelj se je vršila v Steinfeldskih dvoranah, ki so bile okrašene s slovenskimi zastavami. Goste je pozdravil predsednik odbora Stary, nato so se pa vrstile razne družabne pevske in glasbene točke. Priznanje je žel zlasti slovenski baritonist medicince Debeljak ter Ukrajince Bulyk in Stojkewicz za svoje akrobatske točke. Tamburaški zbor in orkester glasbenega društva »Praha« sta marljivo igrala in skrbela za zabavo. Prireditelj je bila zelo animirana in vsi graški listi laskavo pišejo o nji.

— **Slovinci v Ameriki.** Težka nesreča je zadela rodbino Bombino v Clevelandu. Ko je ležala Bombinova žena na operacijski mizi v bolnici je v tovarni Glen Martino eksplozija ubila njenega moža Matijo Bombino. Žena je operacijo srečno prestala. Pokojni Bombino je bil star 39 let, doma je bil iz Skočjana. V Ameriki je bival 15 let. — Dne 17. januarja je umrl v Clevelandu Ignac Cukajna. Pokojni je bil star 36 let, doma je bil iz vasi Dolnja Stara pri St. Jerneju. — V kraju Buhl, država Minnesota, je umrl 24. januarja Stefan Perko. Pokojni je bil doma iz Dolenje Logatca na Notranjskem. V Ameriki je bival 87 let.

— **Naša emigracija v l. 1928.** Po statističnih podatkih izseljenškega komisariata v Zagrebu se je izselilo v decembru iz naše države 1249 izseljenec ali 176 manj, nego v decembru predanskega leta. Tako imajo zbrane podatke o izseljenih v lanskem letu. Od 1. januarja do konca decembra se je izselilo iz naše države 21.789 izseljenec, predlanskim pa 187 več. Največ izseljenec je šlo v decembru iz Hrvaške in Slavonije in sicer 409. Iz Volvodine se jih je izselilo 292, iz Dalmacije 252, iz Slovenije 149, iz Bosne in Hercegovine 64, iz Crne gore 57, iz Srbije 46. Od teh je bilo 58% poljedelcev. V Argentino jih je šlo 729, v Zedinjene države 247, v Urugvaj 90, v Kanado 74, v Brazilijo 51 itd. Vrnilo se jih je v decembru 499, od 1. januarja do konca decembra pa 5827. Predlanskim se jih je vrnilo 5753. Izselilo se jih je torej lani v primeri s predlanskim letom manj, vrnilo pa več.

— **Dva topniška polka v borbi z ledom.** Iz Osijekke poročajo, da bo tamošnji 15. topniški polk odšel v nekaj dneh v Dolenji Miholjac, da s topovi in minami razbije debel led na Dravi, ki na tem kraju ogroža tako zvan dravski most. Pridružil se mu bo še topniški polk iz Barca na Madžarskem.

— **Zanimiv plesni turnir v Celju.** V soboto se je vršil v gorenjih prostorih Narodnega doma plesni turnir za prvenstvo mariborske oblasti. Za turnir je vladalo veliko zanimanje, tako med Slovenci, kakor tudi med Nemci. Radovednost je prignala v Celje tudi mnogo ljubljancev. Turnir je trajal do polnoči, udeležilo se ga je deset parov. Jury, ki so tvorili gg. Černe, Jenko, Kosiček in Trost iz Ljubljane, je končno priznala zmago paru gđ. Goričar in g. Zupan, drugo nagrado paru Schwab-Stössl, tretjo pa paru Gradt-Zanger. Kakor izzemo, se bo več Celjanov udeležilo turnirja za prvenstvo Slovenije, ki se vrši v soboto v Ljubljani.

VALČKOV VEČER

dne 2. marca t. l. na Taboru za stare in mlade 351

— **Iz zdravniške službe.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo je bil vpisan zasebni zdravnik dr. Josip Bežič, ki se namerava naseliti v Kranju.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« št. 20 z dne 23. t. m. objavlja zakon o zemljiškem katastru.

— **Novo industrijsko podjetje v Kranju.** Veliki župan ljubljanske oblasti je dovolil odvetniku v Kranju dr. Benu Sabotju ustanoviti delniško družbo pod imenom »Kokrac«, tekstilna delniška družba s sedežem v Kranju. Osnovna delniška glavnica znaša 500.000 Din.

— **Živalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti.** Od 11. do 17. tm. sta bila v ljubljanski oblasti 2 slučaja svinske kuge in 1 čebelnje kuge.

— **Smrtna kosa.** Danes je preminul v Ljubljani bivši trgovec in hišni posestnik g. Carl Hamann, odlični predstavnik starejše trgovske generacije v Ljubljani. Dosegel je visoko starost 84 let. Pokojni je bil mož dela, kremenitega značaja in redkih sposobnosti. Šele starost ga je ločila od neumornega dela, ki ga uspešno nadaljuje njegov sinovi. Pogreb vrlega moža bo v četrtek ob 15. z Mestnega trga na evangelijsko pokopališče. — Včeraj je umrl v Ljubljani strojevodja dr. železnice g. Franc Zagradnik. Pokojni je bil kot simpatičen in značilen mož med železničarji splošno znan in priljubljen. Pogreb bo jutri ob 16. iz Lepodvorske ulice v Sp. Šiški. Blag jima spomin! Teško prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Skoplju, drugod pa bolj ali manj oblačno. Maksimalna temperatura je znašala včeraj v Splitu 12, v Zagrebu 10, v Ljubljani 7,2, v Skoplju 7, v Beogradu 5,5, v Mariboru 2. Po dolgem času je bil torej včeraj prvi dan, ko temperatura v opoldninskih urah nikjer ni padla pod ničlo. V Splitu, kjer piha močan jug, je včeraj deževalo. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762 mm, temperatura je znašala 0,5 stopinj C.

— **Smrtna nesreča v Koprivnici.** Iz Koprivnice poročajo, da je včeraj padel iz dvigala v višini 20 m Anton Šegerc, delavec v tovarni Danica. Razbil si je glavo in je bil takoj mrtev. Strokovnjaki so ugotovili, da se je nesreča pripetila zaradi pokvarjenega dvigala. Nesrečni delavec zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Njegova žena je bolna in nesposobna za delo.

— **Kdo je zakrivil karambo OE pri Brodu.** Preiskava glede velike železniške nesreče, ki se je pripetila pri Brodu, je ugotovila, da je prometni uradnik dal znamenja, naj vlak ustavi pri čuvajnici št. 7 med Brodom in Sibiňem. Strojvodja pa signala ni opazil zaradi oblika pare, ki je baš na tem kraju puhtela iz ločomotiv. OE je zavozil v tovarni vlak z vso silo. Zanimivo je, da je OE ostal popolnoma neposkodovan. V njem sta bila samo dva potnika, ki sta se prestrašila, drugega se pa jima ni zgodilo. Nekemu železniškemu uradniku OE je pa padel kovček na glavo in ga malo opraskal. Tovorni vlak je pa bolj trpel. Več vagonov je popolnoma razbitih. Škoda znaša okoli 70 tisoč Din. Preiskava se nadaljuje.

— **Denar je zapravljen za volitve.** V Beogradu je bil neki Mihovil Vidokovič obsojen na 5 let težke ječe, ker je kot pisar caribrodškega poglavarstva poveril okoli 27 tisoč Din. Denar je poveril v enem letu in kljub večkratni kontroli poslovnih knjig, sleparije niso mogli odkriti. Pisar se je zagovarjal, da je živel v beži in rabil denar za bolne otroke in ženo. Velik del poverljive vsote je baje izdal tudi v volilni kampanji.

— **Blaznež napoveduje konec sveta.** V Osljeku je policija pred dnevi aretirala nekoga Frana Isakovica, ki se izdaja za svetnika in oznanjevalca novega evanđelja ter prerokuje skorajšnji konec sveta. Predvčerajšnjim je blaznež ušel iz zapora ter tekel naravnost pred katoliško cerkev in začel pridigati. Okoli blazneža se je nabiralo vedno več ljudi, dokler ni prišla policija in jih razgnala in čudnega preroka zopet odvedla v zapor. Oddali ga bodo v umobolnico.

— **Razbijanje ledu na Savi z dinamitom.** S premembo temperature je začel topneti sneg in tudi led se hitro taja. Sava pri Zagrebu narašča. V gorenjem delu ned mestnim kopaščem se je led na Savi sam stajal. Reka je ob mostovih napeljala ogromne mase ledu. V dolenjem delu pokriva reko še vedno trda ledena plast, ki ogroža mostove. Zato je urad za regulacijo Save sklenil razbiti led z dinamitom. Včeraj dopolne so začeli razstreljivati led z dinamitom in minami. Na kraju se je zbrala številna množica Zagrebčanov, ki je opazovala razstreljevanje.

— **Nevarnost poplave državnega imetja Belja.** Upravnik državnega imetja Belja dr. Bugarski se muči v Beogradu. Novinarjem je izjavil, da so že ukrenili vse potrebno za slučaj poplave. Imetje je trpeo ogromno škodo od poplave l. 1926. Nevarnost je tem večja, ker mej Belje na Dunav v dolžini 40 km. Za nasipe bi imetje potrebovalo 28 milijonov Din, ki jih bo skušala uprava Belja dobiti s posojilom.

— **Nevarnost poplave še ni.** Zaradi južnega vremena so močno narasle vse reke v Srbiji. Naraščanje vode pa doslej še ni nevarno ker reke še niso prestopile bregov. Včeraj je bilo stanje vode na Savi in Dunavi okoli Beograda nespremenjeno. Sneg se sicer taja, vendar ne tako hitro, da bi pretela nevarnost poplav.

— **Štok z okna v bolnici.** Pred dnevi so pripeljali iz Prenja v mostarsko bolnico 22-letnega Petra Grgića, ki je zbolel na hripi. Imel je okoli 40 stopni vročine in se mu je bledelo. V takem stanju je suval druge bolnike, zdravnika in strožnice in ni vedel, kaj dela. Skoro dva dni je bil v postelji, včeraj je pa nenadoma planil iz postelje k oknu in skočil na ulico iz drugega nadstropja. Razbil si je lobanjo in je kmalu umrl.

— **Ljudem, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenosti trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe boleznih dančne sluznice, fisturah, hemoroidalnemu zamašku, fistulah jemljejo za izboljšanje črevesja zjutraj in zvečer po četrtinki »Franz Josefovce« grenčice Vidolni zdravilni kirurški zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefovce« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah. 1-L**

Gradsko lekarna, Kamenita ulica 11.
Prosim, da bi mi poslali še šest steklenic »Reumatisa«, ker dobro pomaga vsakomur.
Ana Knez v Razboru pri Slov. Gradcu.

Iz Ljubljane

— **Iz 25-letnico babiškega poklica praznuje jutri babica ga. Marija Poljanec v Ljubljani.** Diplomirana je bila dne 27. februarja 1904 in leta 1919 je ustanovila društvo diplomiranih babic za Slovenijo. Babiški poklic je tih in nekažno skrivnosten in v vrstni svet skoraj neopažen. O marsikem se piše, naj manj pa o babiškem poklicu, ki je pa vendar v najtesnejši zvezi z človeško usodo. Jubilatka je še čila in zdrava ter še vedno vestno opravlja svoji teški in odgovorni poklic. Se na mogoča leta!

— **Iz Ljubljane v vodi in brozi.** Južno vreme je prineslo na ljubljanske ulice in ceste veliko brozgo. Vozniki mestnega tržnega nadzorstva hito odvažati brozgo v Ljubljano. Po nekaterih solčnih krajih so ob hodnikih nastale velike luže. Tako na Kralja Petra trgu in v Wolfovi ulici pred »Belim volkom«. Zamrzli so proti solcu obrnjeni kamali-požiralniki, ki se še niso odvajali. Zato je voda stopila iz kanalov in se razlila po vogalih cest oziroma trgov. Zanimivo je, da funkcionirajo vsi požiralniki, ki se nahajajo bolj v senci. Mesto je položilo na Kralja Petra trgu čez luže večje deske, da lahko ljudje hodijo čez ceste.

— **Iz Umrljivost v Ljubljani.** V času od 22. do 26. t. m. so v Ljubljani umrli: Ciril Kumar, sodni uradnik v pok., 64 let, Podlbarskega ulica 37, Ana Gaber, bivša služkinja, 88 let, Japljeva 2, Josip Mayer, mestni ubogi, 81 let, Japljeva 2, Vera Ignjatov, hči monterja, 2 meseca, Masarykova cesta, ruske barake, Herman Mastnak, sin delavca, 5 mesecov, Aljaževa 3, Fran Zagradnik, žel. strojevodja, 52 let, Lepodvorska 31. V javni bolnici so umrli: Fran Miklavc, žel. uradnik v pok., 44 let, Čakovce, Josipina Zupančič, žena laboranta, 37 let, Rožna dolina, Helena Krivina, občinska uboga, 54 let, Polhov gradec, Josip Dimnik, posestnik, Sv. Križ pri Radečah, Helena Milavec, žena zidarja, Lesno Brdo, Marija Laharnar, služkinja, 82 let, Glinska ulica 7, Ivan Poljšak, trgovec in posestnik, Jeevnice (Leončiče), Marija Vrhovec, žena krojača, Dravljice, Antonija Homovc, žena mizarja, Bežigrad, Elizabeta Arhar, služkinja, 22 let, brez stalnega bivališča, Marija Černe, žena knjigovodje, Gradišče 10, Josip Mrak, posestnik, 44 let, Vič.

— **Iz Keestanj v Zvezdi.** Mestni vrtnarji so danes dopolne začeli obrezovati in žagati stare kopraste v Zvezdi, ki so bili nasajeni pred 100 leti. Nekateri bodo popolnoma posekali in jih nadomestili z novimi, druge pa bodo odstrenili v smislu novih načrtov arhitekta Plečnika. Zvezdo bodo pomeje popolnoma prenovili tako, da bo prikladna za monumentalen spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Plečnikovi načrti še niso povsem dogotovljeni, marveč obstoja le glavni osnutki.

— **Iz Samostojni odsek za perutinarstvo in kumčerejo v Ljubljani** se je obnovil v seji glavnega odbora Kmetijske družbe dne 21. februarja 1929. Ta odsek je deloval do vojne, ki je ustavila tudi delovanje tega odseka. Sedaj po vojni se je po kazala zopet potreba za smotreno pospeševanje perutinarstva kakor sploh male živinoreje, zlasti pa kumcev.

— **Iz Občni zbor samostojnega odseka za perutinarstvo in kumčerejo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani** se bo vršil v nedeljo, 3. marca t. l. ob desetih dopolne v družbenih prostorih na Turjaškem trgu št. 3-L s sledečim sporedom: 1. Poročilo o obnovitvi perutinarskega in kumčerejskega odseka, 2. predložanje pravnika, 3. volitev odbora, 4. določitev letnega prispevka, 5. predložanje perutinske razstave in kumcev, 6. slučajnosti. — Vabimo vse reje in priljatelje perutinske in kumcev, da se množično udeležijo občnega zbora in pokažejo s tem, da jim je v resnici ležeče na vzajemnem in smotrenem pospeševanju teh dveh važnih panog

našega kmetijstva. Pred zborovanjem se bodo sprejeli novi člani. Vabimo zlasti tudi naše gospodinjice, da se udeležijo zborovanja in da pristopijo v ta odsek.

— **Iz Ljubli, mešanim zborom,** ki pojo 17. marca 1929 v skupnih zborih! V sredo zvečer ob osmih drugih skupna vaja v Glasbeni Matici. Vsi in točno! — P.

Iz Celja

— **Novi plazovi ovirajo železniški promet na progi Celje-Laško.** Velikemu sneženemu plazju, ki je zdrknil včeraj zjutraj s hriba Vipote pri Celju na železniško progo in jo zasul preko obeh tirov, se sledila tekotom večerašnjega dne cela vrsta novih manjših plazov. Sneg, ki je zasul progo, je ledeno trd in ga morajo sekati. Delavci delajo pod vodstvom inženjerjev neprestano. Za silo je očiščen zunanji tir ob Savinji, po katerem se vrši z znatnimi zamudami tudi ves promet. Drugega tira še niso mogli kljub vsem naporom očistiti snega, zlasti ker se na mnogih krajih sproti vsipajo na progo novi manjši sneženi plazovi.

— **Umrlj so:** 21. t. m. v Zavodni Erna Friedrich, 9-mesečna hči natakartce, 23. tm. v Gaberju 61-letni tovarniški delavec Egidij Sajovic, 24. februarja v Gaberju 22-letni tovarniški delavec Karel Pašalec, 22. t. m. v Petrovčah 70-letni posestnik Jakob Zupanc, 25. t. m. v Celju v Prešernovi ulici 35-letni mesarski mojster Ivan Lapornik. V bolnici so umrli: 23. t. m. Ivanka Majcen, Stetna hčerka dmnarice iz Ostroznega in 66-letni hišec Martin Korbar iz Velenja, 24. t. m. pa 53-letni Matija Gerzinič, vpkojeni višji policijski stražnik, rojak iz Istre.

— **Če Javna okrepevalnica v Celju.** V petek je otvorila Delavska zbornica v svojem novo adaptiranem poslopiju v Razlagovi ulici 5 javno okrepevalnico, kjer se deli brezplačno siromasnim slojem dnevno od 8. do 18. ure vroč čaj s kruhom.

Bestijalen umor prostitutke na Dunaju

V nedeljo ponoči je umoril brezposelni delavec Weidl svojo ljubico Wildtovo. — Zabodel jo je 8 krat z nožem in brez sledu izginil.

V okraju Favoriten na Dunaju se je v noči od nedelje na ponedeljek odigrala grozna tragedija. V Dampfgrasse št. 3 je 35-letni brezposelni delavec Franz Weidl umoril svojo bivšo ljubico, prostitutko Anno Wildtovo.

Wildtova se je pred petimi leti seznanila z Weidlom. Bil je njen stalni ljubček in vedno ga je podpirala z denarjem ter večasih vzdrževala cele mesece. Plačevala je zanj tudi najemno sobo v Schönbrunnerstrasse 48. Vseh pet let sta živela v slogi in vsi ljudje, ki so ju poznali, so bili prepričani, da se dobro razumeta. Wildtova je bila stara 42 let in simpatične zunanosti tako, da se je zdelo mnogo mlajša nego je v resnici bila. Bila je vedno elegantna, a tudi Weidl je bil lepo oblečen. Zadnje čase sta se sicer večkrat sprla, nihče ni pripisoval neznamitni prepričanju posebne važnosti in nihče ni slutil, da bo konec tako tragičen.

Toda Weidl je postajal nasilen. Začel je Wildtovo vedno bolj izkoriščati in če mu ni dala denarja, jo je tepel. Pred 8 dnevi sta se zopet sprla in tedaj je Weidl svojo priležnost strahovito pretepel. Zato ga je Wildtova popolnoma ignorirala in ni več prišla k njemu. Ovadila ga je celo radi nasilstva policiji in Weidl je sedel dva dni v zaporu.

Zdi se, da je v zaporu zasnoval strašno osveto. Čim je prišel iz zapora, se je pojavil v svojem stanovanju, pobral je vse svoje stvari in izginil. Od tega dne ga njega gospodinja ni videla več.

— **Opozorilo hišnim posestnikom in lučnikom glede ravnanja v nastopivšem južnem vremenu je izdal celjski mestni magistrat.** Hišni lastniki morajo nemudoma očistiti sneg in led s strmih streh, če niso iste zavarovane z močnimi in dovolj visokimi varnostnimi mrežami. Pasantji naj hodijo na ulicah ali tik ob hišnih zidovih, ali pa sredi ceste, če je ulica dovolj široka. Zadevni razglas je nabit na magistratni deski.

— **Planinski sejem v Celju.** V soboto 2. t. m. ob 20. uri zvečer se vrši v Celjskem domu V. planinski sejem. Po dosedanjih prijavah bo to letošnja največja prireditelj. Na sejmju se bo jemalo slovo od hude stiske zime in se bo pozdravljalo začetek lepe pomladi. Stari planinski značaj iz vseh krajev naše lepe domovine se bodo po dolgem času zopet sešli in napravili načrte za letošnje. Kakor imajo pač vsi turisti vedno svoje načrte, tako ima tudi Savinjska podružnica SPD svoj načrt in ta je: zgradbo nove žoze na Korofiči št. v l. 1929, kar je za turistično v Savinjskih planinah živa potreba. V ta namen je določen čisti dohodek sejna. Čm večja bo udeležba, tem prijetnejši bo sejem. Oblika le športna ali promena.

— **Vreme in prebrana v Celju.** Južno vreme še vedno neprestano traja. Na ulicah vlada radi tačeteža se snega in ledu prava umazana poveljda. Vsak hip zgrmi s streh debela plast snega, vsled česar je boja ob hišah v razdalji 2 do 3 metre od hišnega zidu zelo nevarna. Savinja in nekaj pritokov so včeraj predrli svojo debelo ledeno površino in voda se je razlila preko ledu. Celjski živilski trg je bil včeraj tako dobro založen, kot že zlepa ne. Vseh kumčerkih pridelkov, ki jih je pač dobiti v tem času, je bilo v izobilju. Izredno veliko je bilo lepih, debelih jak in sicer po 2 Din kos. Tudi zelenjave je bilo dovolj.

dela več. To je bilo 18. t. m. V noči od nedelje na ponedeljek pa se je Weidl nenadoma pojavil v Dampfgrasse pred hišo Wildtovo. Okoli 11. je potkal na okno svoje bivše ljubice. V močni razsvetljavi je Wildtova opazila svojega bivšega ljubčka. Kričal je, naj mu odpre, češ, da ji je nekaj prinesel. Pod pazduho je tiščal večji zavoj. Wildtova je bilo strah in zato je poslala staro služkinjo, naj mu odpre vrata. Toda tudi staro je bilo strah, nato je odšla Wildtova sama v vežo, dočim ji je služkinja sledila do stopnic. Jedva je Wildtova odklenila vrata. Je Weidl kakor blazen planil na njo. Zbežala je pred njim po veži in po stopnicah nazaj v svoje stanovanje. Nesreča je hotela, da ji je služkinja, ki se je nasiljevala z njo, pred nosom zaklenila vrata. Nesrečna in preganjana žrtev ni mogla v svojo sobo in morala se je okreniti na bezu. Prišla je naravnost Weidlu v roke. Surovež ji ni priznalaš. Divje je mahal in suval z nožem v nesrečno žrtev, ki je bežala pred njim, toda ušla mu ni. Končno se je zatekla v stanovanje stranke Bergerjeve, kjer se je vsa okrvavljena zgrudila na tla. Še predno so ji mogli priskočiti na pomoč, je izdihnila. Ko je v vlomilec videl svojo žrtev pasti, je maglo pobegnil. Wildtova je dobila osem sunkov z nožem, od katerih sta bila dva v pljuča in v jetra smrtna. Tragično je, da je Wildtova nekaj dni popreje Weidlovi gospodinjici izročila pismo, v katerem izraža željo, da bi se z ljubčkom pobotala. Gospodinja je pa pismo pozabila oddati. — Morilca išče policija.

Modernizacija japonskih razbojnikov

Japonski razbojniki so se med vsemi kastami zadnji sprijaznili z modernizacijo, ki je objela vse panoge japonskega življenja. Do zadnjega so opravljali svoj zločinski posel samo z nož. Šele nedavno je policija presenetila nekoga vlomilca, ki je streljal in ranil dva stražnika. To je bila za Tokio tem večja senzacija, ker je streljal vlomilec v hiši dr. Inazo Nitobe, ki je bil svojčas namestnik generalnega ravnatelja pisarne Društva narodov v Ženevi. Vlomilec je poglal vse stanovalec v eno sobo in zahteval denar. Služi se je pa posrečilo zbežati in poklicati policijo. Vlomilec je z revolverjem v roki srečno odnesel pete. Japonska policija je namreč oborožena samo s sabljami. S tem orožjem lahko ukroti razbojnika, ker je sablja daljša od noža ali bodala. Primeri, da tolovaji streljajo, so se pa začeli ponavljati in policijske oblasti nameravajo oborožiti redarje z revolverji.

V kriminalistiki ima Japonska sploh primere, ki se zde nam nemogoči. Tako posluje v Tokiu že dve leti vlomilec, znan pod imenom »pridigar«. Mož vlomil ponoči v hišo in prisili stanovalec z grožnjami, da mu izroče denar. Doslej je vlomil že 65-krat. Svojem žrtvam pridruje, da ni zdravo zdriniti se nenadoma iz spanja in da naj takoj ležejo, ker bi se utegnili prehladiti, če bi htili na ulico. Nekateri svoje žrtve je tudi prepričeval o slabih posledicah lahkomišelnosti, ki se pokažejo. Če ljudje ne zaklepano dobro vrat. V nekaterih okrajih Tokia so začeli ljudje sami organizirati prostovoljne straže, ki pa predrznemu vlomilcu ne morejo do živega.

Českoslovaška se brani Trockega

»Prager Tagblatt« je razpisal v nedeljski številki anketo o stališču českoslovaških političnih strank glede na zahtevo komunistične opozicije, naj bi vlada dovolila Trockemu nastaniti se na Českoslovaškem. Ker večina strank oficijelnega stališča še ni zavzela, so odgovori nekaterih samo izraz mnenja podincev. Proti so se izjavili energično narodni demokrati in ljudska stranka dočim je v odgovoru republikanske stranke rečeno, da bi stranka glede na politično preteklost Trockega ne bila preveč navdušena, če bi se Trocki nastanil na Českoslovaškem. Ljudska stranka meni, da spada ta zadeva v kompetenco notranjega ministrstva. Narodna demokracija je pa zavzela odločno odklonilno stališče. Pač pa so pristali na zahtevo komunistične opozicije nemški socialni demokrati, ki vidijo v tem dolžnost demokratske države. Českoslovaški socialni demokrati ne ugovarjajo nastanitvi Trockega iz človekoljubnih nagibov, a českoslovaški socialisti smatrajo to vprašanje za privatno zadevo. Notranje ministrstvo je pa izjavilo, da ne bo dovolilo Trockemu nastaniti se na Českoslovaškem, ker bi lahko nastale velike notranjopolitične homatije. Vse kaže, da vlada ne bo dovolila Trockemu poiskati si zavetišča na Českoslovaškem.

Szekula Jenő: Suženj in Rimljanka

Roman.
Academus si prizadeva naučiti ju, kako morata pozdraviti mamico.
Čudno se sliši, da imajo otroci imena mesecev. Dečka sta si tako čudovito podobna, da ju menda niti lastna mati ne loči.
— Junius in Julius — sem mrmral sam pri sebi.
V kuhinji sem srečal Hegia. Stal je pri peči z burkljami v rokah. Obraz mu je žarel, lasje so se mu svetili.
— Ali bo danes res pojedina?
— Pa še kakšna! Matrona hoče proslaviti prihod mlade gospe.
— Ali so povabljene tudi gostje?
— Morda.
— In jaz bom moral tudi streči pri pojedini?
— Seveda. Saj ti ne bo nič škodilo, če se naučiš streči odličnim gostom.
Vrnil sem se v svojo izbo in se skrbno obril. Bil sem zelo razburjen. Sam nisem vedel, kaj mi je. Zdelo se mi je, da sem očaran. Bil sem neizrečeno vesel, da se je Frontina vrnila s počitnic.
Solnce je bilo že visoko nad obzorjem, toda gostilja se še ni pričela. Ves nervozen sem hodil po veži. Komaj sem čakal, da zagledam mlado gospo. Bil sem radoveden, je-li res tako lepa, kakor jo opisuje služinčad.
Solnčna ura je že davno kazala polno.
Kar sem opazil na steni staroveški koledar. Vkljesan je bil v marmor. Vrtili so se bogovi poedinih dni od Saturna do Venere. Koledar je imel obliko velikega kroga, polnega raznih krogov in črk.
Slučajno je prišel mimo Academus.
— Kaj na je to? — sem ga vprašal.
— Koledar.
Rad bi bil vedel, v katerem letu smo, da zveem, kako daleč sem se preselil časovno nazaj.
— Katero leto imamo zdaj? — sem vprašal Academia.
Grk se je zasmeljal.
— Vidi se, da si barbar. Kaj niti tega ne veš, v katerem letu smo?
— Ne, ne vem.
— Imamo 895. leto, računajoč od ustanovitve Rima.
S tem mi ni bilo mnogo pomagano.
— Kateremu letu krščanskega koledarja odgovarja to?
Grk me je začudeno pogledal.
— Kaj se ti že zopet blede? Krščanski koledar! Kaj takega še nisem slišal. Da bi oni računali drugače nego mi! Še tega je treba.
Sivolasi učitelj je odšel svojo pot. Spotoma je mrmral:
— Ta dečko je neverjetno zahtin in zaostal.

Sedel sem na kamnito klopi. Kar sem zagledal tontrix. Nesla je šatulo iz oranžnega lesa, v kateri je imela barvila, duhteča mazila, vosek za polte, balzam in železo za kodranje las.
— Kaj se ni vstala? — sem jo vprašal.
— Kdo?
— Frontina.
— Menda bi jo že rad videl, a?
— Zelo rad.
— Vstala je že, toda tako zgodaj nikoli ne pride iz svoje sobe.
— Zakaj ne?
— Ne vem. Morda se boji solca, da bi ji ne obžgalo blede polti.
Philocomasium je sedla kraj mene na klop. Odprla je šatulo in začela prekladati svoje orodje. Okrog vratu je imela ovito široko grško ruto. Morda je hotela zakriti z njo široke temne fise na ramah, sledove nedavnega bičanja. Rad bi jo bil vprašal, če jo še kaj boli, pa sem se bal, da bi bila užajena.
Globoko je vzdihnila.
— Najprej se bo kopala, potem me pa pokličite. Vsak dan češem njene krasne črne lase.
— Ali mlada gospa čez dan nikoli ne gre z doma? — sem vprašal.
— Nikoli. Rada ima samo mrak in jasne noči.
— To je čudno.
— Da, gospa je zelo originalna, toda dobra, zlata duša. Še nikoli me ni zmerjala. Tudi ti jo boš imel rad, ko jo spoznaš. Škoda, da se služinčadi tako redko pokaže. Najraje hodi zvečer sama po vrtu in najbolj je navdušena za lumene noči. Lumo sploh obožuje. Je pač pesniško navdahnjena. To sem opazila lani. Neko noč, ko je sijala luna, je klečala vred kipom boginje Selene na vrtu. Glavo je imela zastrto k patišolanom. Ne spodobí se namreč, da bi človek klečal pred božanstvom gologlav.
— Praviš, da obožuje luno? — sem vzkliknil začudeno.
— Seleno! Da, boginji lune doprinaša žrtve. Kaj nisi videl biserne ogrlice na kipu boginje Selene? To je Frontinin dar.
— Kaj pa če bi ogrlico kdo ukradel?
— Križali bi ga, kar bi tudi zaslužil. Kdor oropa bogove, ne zasluži, da ostane živ. Toda kip boginje Selene stražijo noč in dan.
Iz spalnice se je začul glas dojitje Dorippe.
— Philocomasium! Hitro! Požuri se!
— Gospa me kliče, — je dejala in hitela s šatulo po stopnicah v prvo nadstropje.
Mračilo se je že, ko se je pričela pojedina. Gostov ni bilo mnogo. Med njimi je bil tudi visok dostojanstvenik Carinus, poveljnik kohorte. Bil je pravi orjak. Dolga črna brada mu je se-

gala malone do pasu. Njegov pogled je bil strašen. Bil je dober prijatelj pokojnega tribuna Quintilliana. Udeležil se je tudi bitke, v kateri je Quintillianus padel. In po prijateljevi smrti je rad zahajal v njegov dom.
Drugi je bil mlad centurio, mladenič visoke, vitke postave. Bil je odlične rimske patricijske rodbine. Imenoval se je Cuspius Fadius. Bil je v paradni vojaški uniformi, voščena ploščica mu je visela za pasom. Na njo je zapisoval, koliko je izplačal vojakom gaže. Že na obrazu se mu je poznalo, da je zelo ponosen na svojo uniformo. S služinčadi je govoril zelo osorno. Bil je pač vajen zapovedovati.
— Kdo je to? — sem vprašal Hegia.
— Vojak fintidlo. Imenuje se Cuspius Fadius. Baje je tudi on zažubljen v Frontino, ki mu pa ne vrača ljubezni. In kuhar je zmajal z glavo, češ, kaj bo ta stara grča v primeri s teboj.

Av gust Sirk umrl

Na Kärntnerici in Opernringu na Dunaju je vokal, ki so ga Dunajčani krstili »Die Sirkecke«. To ime izvira od trgovca Avgusta Sirka, ki je te dni na Dunaju v visoki starosti 83 let umrl.
Avgust Sirk je bil rodom Slovenec iz Puča. Prišel je l. 1864 na Dunaj in se izučil v galanterijski stroki. Bil je podjeten in marljiv in prištedil si je nekaj denarja, s katerim je l. 1875 otvoril lastno trgovino na Kärntnerici, poleg sedanje vokalne trgovine. Kupčeval je s papirnatimi potrebščinami in galanterijo in ker je bil priden, je podjetje zelo lepo uspevalo. Mož je bil pa poleg tega tudi zelo podjeten in je znal izrabiti vsako konjunkturo. Takrat se je namreč na Dunaju pričelo širiti zanimanje za turizmo, za potovanja in za sport. Sirk je bil prvi, ki je pričel s prodajo raznih turistovskih in sportnih predmetov in prekrstil je tudi svojo trgovino, ki je dobila ime »Pri turistu«.

Vsa dunajska elita, vsi, ki so bili za modo merodajni, so kupovali pri Sirku. Zato ni čuda, da je podjetje lepo napredovalo in se širilo od leta do leta. Že po 15-letnem obstoju trgovine si je Sirk pridobil lepo premoženje. Leta 1882 je prodal trgovino sedanjemu lastniku, sinu industrijalca in veletrgovca Pohla, sam pa se je umaknil v zatišje. Pokojni Sirk je imel tri sinove in eno hčerko. Dva sinova sta že umrli, eden pa je v Berlinu knjigotržec. Tudi hčerka je poročena v Berlinu.

Ona ima prav.

— Pogledj, ženica, kako lepo blago sem si kupil za obleko.
— Tej cunji praviš lepo blago? Saj sam ti že stokrat rekla, da ne znaš izbrati.
— O tem sem se prepričal, ko sem se poročil s teboj.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Po 52letnem srečnem zakonu in v 84. letu svoje, samo delu in dobrotu svoje rodbine ter splošnosti posvečenega življenja, je danes gospod

Carl Hamann

bivši trgovec in hišni posestnik

po kratkem, potrpežljivo prenašajočem trpljenju, mirno preminul.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek dne 28. februarja t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, M. trg št. 8, na evangeliško pokopališče.

V Ljubljani, dne 26. februarja 1929.

Hermine Hamann roj Fischer
soproga

Direktor Ernst Hamann, Grabnerhof pri Admontu, Rosa Grah, roj. Hamann, Wiesbaden, Ada Breinl roj. Hamann, Graz-Liebenau, Leo Hamann, Ljubljana, Mine Reichl roj. Hamann, Ljubljana — otroci.

Dr. August Grah, Mitzl Hamann, Auguste Hamann, viš. gradb. svetnik Hans Breinl, Edith Hamann, Rudolf Reichl — zeti in snaha.

Gustav Hamann, Walter in Herta Hamann, Reinholde Delnet roj. Breinl, Hans, Eckart, Reinhold, August, Gathe, Meinrath in Manfred Breinl, Erich in Hans Hamann, Reinfried in Hermann Bauer, Edeltraute Reichl, pastor Alfred Delnet — vnuki.

OCARINIENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklarirane blaga in vse informacije brezplačno 7/61

ČAJ „DVA LENGERA“

v originalnih omotih sloveče ruske firme GUBKIN - KUZNECOV. Osnov. 1843 v Moskvi. Potrjeno z uradno analizo je brez prisojnih barve. Dobiva se v vsaki večji kolonijalni trgovini. Generalno zastopstvo: Slovenska Uzaljnost, Beograd, Frankopanova 24. — P. a. b. 136. Cenik pošiljamo na zahtevo le trgovcem. Centrala: The Asiatic Trading Corp., London.

Najboljši češki blagovi

Začmčeno čstovlnene moške in ženske blagove zadnjih novosti

27 L za pomadno in letno sezijo razpošila najbolj renomirana ZALUGA TVORNICE SUKNA SIEGEL - IMHOF. — BRNO Palackého tř. 12, Češkoslovaška

Največja izbira. Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. Na zahtevo vzorci zastoj in pošiljine prosto.

Gospodična

državna uradnica z večletno prakso išče mesto KONTORISTINJE ali blaginčarke za takol. — Poudbe pod »Nujno 362« na upravo tega lista.

Kupujemo

zlato, srebro, platina, srebros kroge. Prevzamemo v poslatenje in posrebenje. Tovarna za ločenje dragih kovin. Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta 8. 24/L

Iščem inštruktorja

za latinščino in francoščino, snov V. gimnazija. — Naslov v upravi lista.

Ribje olje

sveže, najfiniše, norveško, iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani, se priporoča sledim, slabotnim osebam 257

Kože divjačine

kupujem. L. Roth, Mestni trg 9. 26-L

Drva

bulcova in gabrova, rimske sečnje, dobavljiva samo vagonске pošiljke promptno na trdnjo Štirbec in Bartol, Miklošičeva cesta 6, telefon 2595. 293

V Beogradu

blizu novega parlamenta, Takovska 13, na prodaj vagona trinadstropna hiša, zgrajena 1926, opreščena davka 30 let, za 2.500.000 Din. Mesečni dohodek 30.000 Din. Pričije ima 2 veliki trgovini in 2 stanovanji. Vsebo nadstropje ima 2 stanovanji z 2-4 sobami, kopalnico in pritliklavni. V mansardi je 7 sob za služinčad. Na dvorišču so 3 manjša stanovanja. Lastnik: Ing. Vladimir Zdravković, Beograd, Takovska br. 13. 292

Malčki!

Princeska „Zvezdana“

ki vam jo je, ko je izhajala v »Jutru«, štela vsako kuro do bra mamice,

je izšla

venena v lepo knjigo zato da se bodo vse prigode male »Zvezdane« in smkrat, a tokrat brez preločka vršile pred vašimi očmi.
Da bodo tega veselja lahko deležne vse pridne punčke in pešiki fantki, slasti oni, ki niso imeli priliko štati o »Zvezdani« in »Jutru«, bomo »Zvezdano« prodajali samo za

12 Din
po pošti 13 Din

»Zvezdano« lahko kupite v Oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici št. 4, ter v Tiskovni družgi v Prešernovi ulici.
Zanimaj naročnikom pa jo bo pošiljala Uprava »Jutra«, Ljubljana, Knafličeva ulica 5.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Brez posebnega naznanila.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustil za vedno naš srčno ljubljeni soprog, predobri oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Franc Zagradnik

strojevodja drž. žel.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 27. februarja 1929 ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Sp. Šiška, Lepodvorska ulica št. 31 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. februarja 1929.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

282